

Sammanträdesdatum 2024-06-10

§ 145 Nya reglementen för Gävle kommuns nämnder

Diarienummer: 23KS263

Expedieras till:

Samtliga nämnder, Sektorchefer

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår fullmäktige besluta

att upphäva tidigare av fullmäktige beslutande nämndreglementen och det gemensamma reglementet för kommunstyrelsen och övriga nämnder,

att anta förslag till reglemente för Kommunstyrelsen, Jävsnämnden, Överförmyndarnämnden, Valnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, Utbildningsnämnden, Socialnämnden, Omvårdnadsnämnden samt Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden
samt

att anta förslag till gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder

Ärendebeskrivning

Enligt 5 kap 44 § kommunallagen ska fullmäktige anta reglementen om nämndernas verksamhet och arbetsformer. Reglementet är det viktigast styrdokumentet för den interkommunala kompetensfördelningen. Genom detta dokument fördelar fullmäktige uppgifterna mellan nämnderna, föreskriver om deras befogenheter och tydliggör kommunens organisation.

Nu gällande reglementen i Gävle kommun har reviderats vid flera olika tillfällen. Inte sällan regleras väldigt konkreta arbetsuppgifter samtidigt som sådan som måste regleras inte framgår. Ett exempel på detta är att det framgår av Samhällsbyggnadsnämndens reglemente att den ansvarar för kommunala affischtavlor men inte att det är kommunens byggnadsnämnd. De nya reglementena beskriver på ett tydligare sätt nämndernas formella uppdrag med tyngdpunkt på de uppgifter som följer av lag.

Sammanträdesdatum 2024-06-10

Ett annat förtydligande som görs i reglementena är Gävle kommuns organisation. Begreppet "en förvaltning" har inte sällan vållat missförstånd. Detta kom också till uttryck i revisorernas granskning av förvaltningsorganisationen år 2023. Sedan omorganisationen 2019, FOG, har Gävle kommun "en förvaltning" och kommundirektören är förvaltningschef för denna enda förvaltning. Förvaltningen ligger direkt under kommunstyrelsen och är indelad i sektorer. Styrelsen är anställande myndighet för samtliga anställda och ska förse nämnderna med personella resurser. Nämnderna har därmed ingen egen tjänstemannaorganisation i form av en egen förvaltning.

I de nya reglementena förtydligas Gävle kommuns organisation. Syftet är att beskriva hur vi *egentligen* jobbar – oaktat vad som står i dagens reglementen. Sektorerna är i mycket hög grad nämndernas gemensamma förvaltningsorganisationer. Sektorerna uppträder självständigt i förhållande till varandra och arbetar i princip uteslutande mot en eller flera specifika nämnder. Det blir därför missvisande att påstå att kommunen har en förvaltning och att denna förvaltning tillhör kommunstyrelsen. En sådan organisationsmodell är också svår att förena med gällande lag. En nämnd, som är en egen förvaltningsmyndighet, är självständig (12 kap. 2 § regeringsformen; jfr. JO 2009/10 s. 384, JO 2014/15 s. 667) och det framgår direkt av 6 kap. 3 § kommunallagen att nämnderna beslutar i frågor som rör förvaltningen. Begreppet "förvaltning" i nyss nämnda bestämmelse ger uttryck för nämndens faktiska verksamhet – dvs. nämnden beslutar i frågor om den egna förvaltande verksamheten.

Bakgrunden till FOG 2019 var bland annat en idé om s.k. "superförvaltningar". Kommunstyrelsen har enligt lag uppsiktsplikt över nämndernas verksamhet och ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter. I lagstiftningsprocessen med en ny kommunallag framkom att kommunstyrelserna runt om i landet saknade mer eller mindre formell makt och att styrning därför blev informell – vilket kan bli ett konstitutionellt problem (Jfr. prop. 2016/17:171 s. 158–164). Detta slutade med att vissa kommuner avvecklade alla nämnder förutom de obligatoriska eller att man organiserade sig som "en förvaltning". När den

Sammanträdesdatum 2024-06-10

nya kommunallagen trädde i kraft hade lagstiftaren i princip åtgärdat detta genom en ny bestämmelse i kommunallagen. I 6 kap. 8 § KL föreskrivs numera att fullmäktige får besluta om att styrelsen får fatta beslut om särskilt angivna förhållanden rörande andra nämnders verksamhet. Bestämmelse innebär till exempel att fullmäktige kan ge styrelsen i uppdrag att fatta beslut om inköpsstopp, anställningsstopp, rekryteringsprocess eller interna föreskrifter exempelvis på fastighetsområdet.

Förutom att anpassa reglementena till hur vi arbetar idag blir det tydligare att det är kommunfullmäktige som beslutar om kommunens inre organisation (HFD 2016 ref. 28). För nämnderna blir det också tydligare att sektorerna är deras egna förvaltningsorganisationer och att de själva beslutar i frågor som rör förvaltningen.

Genom införandet av den nya bestämmelsen i KL finns numera de formella förutsättningar för en kommunstyrelse att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter på ett bättre sätt.

Handlingar i ärendet

- Tjänsteskrivelse - Nya reglementen för Gävle kommuns nämnder, dnr 23KS263-44
- Gemensamt reglemente för Gävle kommuns nämnder. Version 2, dnr 23KS263-46
- Reglemente för Kommunstyrelsen. Version 2, dnr 23KS263-47
- Reglemente för Samhällsbyggnadsnämnden. Version 2, dnr 23KS263-45
- Reglemente för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, dnr 23KS263-35
- Reglemente för Jävsnämnden, dnr 23KS263-40
- Reglemente för Kultur- och fritidsnämnden, dnr 23KS263-37
- Reglemente för Omvårdnadsnämnden, dnr 23KS263-34

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum 2024-06-10

- Reglemente för Socialnämnden, dnr 23KS263-33
- Reglemente för Utbildningsnämnden, dnr 23KS263-38
- Reglemente för Valnämnden, dnr 23KS263-39
- Reglemente för Överförmyndarnämnden, dnr 23KS263-41